

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלונית נ' פלוני

בפני כב' הרשמת הבכירה איריס ארבל - אסל

נתבעת/מבקשת פלונית

נגד

תובע/משיב פלוני

החלטה

מבוא

1. בפניי בקשה לסילוק התובענה על הסף בהעדר עילה לתביעת פיצויי נזיקין בגין סרבנות גט.
2. המשיב והמבקשת (להלן: "הצדדים") נישאו זל"ז כדמו"י ביום 14.8.2000. מנישואיהם אלה נולדו לצדדים שני ילדים משותפים: י.מ, יליד שנת 2005 (להלן: "הקטין") ו.נ.ש, ילידת 2007 (להלן: "הקטינה"). ביום 19.6.2012 הגיש המשיב תביעת גירושין לבית הדין הרבני בירושלים (להלן: "ביד"ר"). כשלושה חודשים לאחר מכן, משמע ביום 13.9.2012, הגיש המשיב תביעה גירושין מתוקנת ובמסגרתה טען כי המבקשת בוגדת בו עם חברה לחיים (להלן: "המאהב"), אשר מתגורר בסמיכות לבית הצדדים.
3. עניינה של התביעה הוא בקשה מבית המשפט לפסוק לטובת המשיב פיצויי נזיקין בגין סרבנותה של המבקשת להתגרש ממנו, זאת בזמן שעל פי הטענה היא מנהלת רומן לעיני כולי עלמא עם המאהב.
4. בהחלטת ביד"ר מיום 2.10.2013 נקבע כי אמנם לא הוכח מאומה בדבר טענותיו של המשיב בעניין בגידתה של המבקשת, אולם כל הסימנים מסביב מלמדים שאין עסקינן ב"אכסניה של צדיקים", כלשון הדיינים. ביד"ר קבע כי הויכוח בין הצדדים אינו אלא על תאוות הממון, והואיל ואפסו כל הסיכויים להשכין שלום בית, ההמלצה היא לבני הזוג להתגרש בגירושים פשוטים.
5. המחלוקת, אם כן, בין הצדדים עיקרה בשאלה האם די בהמלצה בלבד לגירושין של ביד"ר כדי להקים עילת תביעה, או שמא התובענה מגלה עילה רק כאשר ביד"ר מחייב את אחד הצדדים, במקרה זה את המבקשת, בגירושין.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלונית נ' פלוני

רקע כללי

עיקרי טענות המשיב

6. בכתב התביעה נטען כי ביום 22.5.2011 אילצה המבקשת את המשיב לעזוב את הבית, לאחר שהפגינה כלפיו אלימות מילולית. בחלוף כמעט חמישה חודשים, ביום 10.10.2011, הגישה המבקשת נגד המשיב תביעת רכוש, תביעת מזונות אישה וילדים ותביעת משמורת בבית משפט לענייני משפחה. מאז ועד מועד הגשת הבקשה הצדדים מתגוררים בנפרד. המשיב טוען כי במסגרת הדיונים בביד"ר טענה המבקשת כי פניה לשלום בית וסירבה לקבל גט. מוסיף המשיב וטוען כי המבקשת הודתה בניהול מערכת יחסים עם המאהב והבהירה כי בכוונתה לבנות עמו עתיד משותף.

7. לטענת המשיב, בסירובה של המבקשת לקבל את הגט היא מחזיקה בו כבן ערובה, פוגעת בזכותו היסודית לאוטונומיה ולחירות, כעולה בחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, ולשם תמיכה בדבריו צירף שורה של דוגמאות מן הפסיקה. טוען עוד המשיב כי המבקשת עוולה כלפיו את עוולת הרשלנות, שכן הפרה את חובת הזהירות המושגית וחובת הזהירות הקונקרטית בהתייחסותה כלפיו בחוסר כבוד ובחוסר הערכה, תוך שהיא מנצלת את היותו אדם דתי על מנת לסחוט אותו כספית באמצעות הגט.

8. המשיב טוען כי בטרם אילצה אותו המבקשת לעזוב את הבית, היא הפסיקה באופן חד צדדי את הטיפול הזוגי שנמשך כשנה, דבר המלמד לשיטתו של המשיב על כוונתה להיפרד ממנו ולחיות עם המאהב. המשיב אף מציין כי המבקשת כתבה לו מכתב ובו הבהירה כי בכוונתה להתגרש ממנו, ושמלכתחילה לא הייתה צריכה להינשא לו. כמו כן, בכתב התביעה נטען כי הצדדים ניהלו הליך גישור במטרה לחתום על הסכם גירושין, אולם לדברי המשיב כל הניסיונות לסיים את מערכת היחסים בצורה מכובדת לא צלחו מאחר שהמבקשת לא חפצה באמת ובתמים להתגרש.

9. המשיב מפרט כיצד המבקשת התקינה מנעול בחדר השינה המשותף שלהם ומנעה ממנו להיכנס פנימה. לטענתו, המבקשת מסרבת לנהל איתו חיי אישות ותחת זאת מעדיפה לחלוק את יצועה עם המאהב. יתר על כן, טוען המשיב כי המבקשת מנהלת את מערכת היחסים הרומנטית האסורה עם המאהב לעיני ילדיהם של הצדדים, בני משפחתם וחבריהם. המשיב אף מציין כי הביא בפני ביד"ר הוכחות לפיהן המבקשת נסעה לנפוש עם המאהב באילת, תוך שנטל הטיפול בילדים וניהול משק הבית רבץ על כתפיו.

10. אשר על כן, המשיב מבקש מבית המשפט לחייב את המבקשת לשלם לו פיצויי נזיקין בסך 260,000 ש"ח בגין סרבנותה לקבל הגט, וכן להטיל עליה הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בצירוף מע"מ.

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלונית נ' פלוני

עיקרי טענות המבקשת

11. בראשית טענותיה אשר נפרשו למכביר, המבקשת מבהירה כי מעולם לא חויבה על ידי ביד"ר במתן גט, ולכן לא קמה למשיב עילת תביעה לפיצויי נזיקין בגין סרבנות גט. טוענת המבקשת כי הטלת סנקציה כלכלית או הפעלת לחץ אסור על אישה יהפוך את הגט לפסול, זאת משום שלדברי המבקשת דין התורה אוסר לגרש אישה בעל כורחה ואין לחייבה לקבל גט בניגוד לרצונה.

12. זאת ועוד, המבקשת מדגישה כי במקרה שלפנינו אין המדובר בסרבנות גט היות שהיא, המבקשת, חזרה והדגישה כי ברצונה שהמשיב ישוב לחיקה, והיא מוכנה לקבלו חרף העובדה שעזב את הבית ואת ילדיהם באופן מפתיע וללא כל סיבה. לגרסת המבקשת, העובדה שהמשיב כתב לה מכתב התנצלות מעידה על כך שהוא חש רגשות אשם על שגרם לה עוול ופגע בה.

13. המבקשת כופרת בטענת המשיב כי עוולה כלפיו את עוולת הרשלנות, שכן היא מציינת כי זכותו של אדם לתבוע פיצויי נזיקין בגין עוולת הרשלנות כפופה לכך שהנתבע הפר חובה חקוקה או לא קיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק. לטענת המבקשת, במקרה שלפנינו היא מעולם לא חויבה בגט היות שביד"ר לא מצא עילה לחייבה בגירושין.

14. המבקשת אף טוענת כי אין יסוד לטענת המשיב כי נפגעו כבודו וחירותו, כעולה מחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, הואיל ולא הביא אף דוגמה אחת הממחישה את עצם פגיעתו. המבקשת מציינת כי המשיב העלה את הטענה האמורה בצורה ערטילאית ובאופן שאינו מנומק ואינו מפורט. מעבר לכך, המבקשת טוענת כי אין מקום לדון בטענה זו, אשר אינה מוכרת בפסיקה כטענה המקימה עילה לפיצויים כאשר מדובר בתביעה בגין סרבנות גט.

15. אשר לטענת המשיב כי חווה אלימות מילולית מצד המבקשת, טוענת זו כי הפוך הוא הדבר: לאמור, המשיב פגע בכבודה, נהג בה בחוסר הגינות ואנושיות ונטש אותה ואת ילדיהם הקטינים, תוך שהוא מערים קשיים בתשלום מזונות הילדים. המבקשת מציינת כי המשיב האשים אותה בהאשמות כוזבות, וזאת כדי לבסס עילת גירושין ולהצדיק את נטישתו.

16. המבקשת כופרת בטענת המשיב כי הינה מנהלת מערכת יחסים אסורה עם המאהב, ובכלל זה נפשה איתו באילת. לשם חיזוק עמדתה, מביאה המבקשת את קביעתו של ביד"ר כי לא נמצאו ראיות המצביעות על בגידה מצדה. המבקשת אף כופרת בטענתו של המשיב כי במכתב שכתבה לו ביקשה להביא לקיצם את נישואיהם. לדבריה, כתבה את המכתב רק כדי לעורר את רגשותיו של המשיב ולגרום לו לשוב לחיקה. יתר על כן, המבקשת טוענת כי המשיב הוא זה שקטע את הטיפול הזוגי של הצדדים, לאחר שסירב להתחיל בטיפול של בעיותיו האישיות.

17. נוכח כל האמור, המבקשת מבקשת למחוק ולסלק את התובענה על הסף בהעדר עילה, כעולה מתקנה 100(1) לתקנות סדר הדין האזרחי (להלן: "התקסד"א"), תשמ"ד-1984. כמו כן, היא מבקשת לחייב את המשיב בהוצאות משפט ושכ"ט עו"ד.

דיון והכרעה

18. כאקדמת מילין, אומר כי הסוגיה בדבר התקיימותה של עילת סרבנות גט מקום שאין פסק דין לגירושין מאת ביד"ר, הינה סוגיה שבאה לפתחו של בית המשפט פעמים אין-ספור והדעות של היושבים

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלוגית נ' פלוני

בדין נותרו מאז ועד היום חלוקות לגביה. מכאן, נוצר המצב שכל צד בסכסוך, גם בזה הניצב בפנינו, מביא את הפסיקה שמקדמת את ענייניו ומטיבה עמו. ואולם, לא למותר לציין כי בית המשפט נותן הכרעתו לגופו של עניין ועל פי הממצאים שיש בידיו.

19. למען בהירות הדברים, אציין כבר בשלב מוקדם זה כי על פי הפסיקה אין נפקא מינה האם מסרב לגט הוא הבעל או האישה. משעה שאחד הצדדים מסרב לגט או מביא בדרכים עקלקלות לעיכובו, הרי שיש בך להקים עוולה אזרחית של סרבנות גט. שכן, יהא הצד המסרב אשר יהא, סרבנות פוגעת בצד האחר ומסבה לו סבל ועוגמת נפש. סרבנות הגט מתורגמת לעוולה האזרחית בהישענותה על שתי מסגרות: מסגרת עוולת הרשלנות הנזיקין; מסגרת של הפרת חובה חקוקה.

20. הפסיקה הכירה בכך כי סרבנות גט כעוולה אזרחית, הגם שלא ניתנו גירושין כדין על ידי ביד"ר, מזכה בפיצויים את הצד המסורב. כמצוין לעיל, נאמר כי לא רק זכותן של נשים להיפרע נזיקה בגין סרבנותם של גברים למתן גט, אלא גם זכותם של גברים להיפרע מנזקים מעין דא. אמנם ייתכן שהיקף הפיצוי יושפע מנזקים המיוחדים שנגרמו לנשים או לגברים, אולם לא יהיה בכך כדי להשמיט את הקרקע מתחת לעצם הזכות לפיצוי [ראו: תמ"ש (י-ב) 18561/07 ש.ד. נ' ר.ד. (פורסם בנבו, 2010); תמ"ש (ת"א) 54410/09 פלוני נ' פלוגית (פורסם בנבו, ניתן ביום 5.5.2011)].

21. נקבע כי צד המסרב להתגרש בלא שיש בידו להצדיק את סירובו בטעמים ראויים, מבצע עוולה אזרחית אשר ניתן לתרגמה כעוולה נזיקית, המחייבת אותו בפיצוי של הצד השני. בהקשר זה של עוולת הרשלנות, נקבע בפסיקה כי בין בני זוג קיימת חובת זהירות מושגית – היינו: במסגרת היחסים המיוחדים שמתקיימים ביניהם, על כל אחד מבני הזוג לנהוג כלפי האחר בכבוד, בהגינות ובאנושיות, באופן כזה שיאפשר אורח חיים תקין וסביר [ראו: תמ"ש (ת"א) 24782/98 נ.ש. נ' נ.י. (פורסם בנבו, 2008); תמ"ש (י-ב) 18551/00 ק.ס. נ' ק.מ. (פורסם בנבו, 2004); תמ"ש (ראשל"צ) 30560/07 ה.ש. נ' ה.א. (פורסם בנבו, 2008)].

22. בשורה ארוכה של מקרים קבע בית המשפט כי משעה שצד מסוים מסרב להתגרש וכופה על בן הזוג להישאר במסגרת הזוגית, הרי שצד זה מודע לכך, או אמור להיות מודע לכך, שהוא מביא לפגיעה קשה של הצד האחר, בכבודו, בחירותו ובזכותו של אדם להיות אחראי לגורלו ולבחור את בן הזוג עמו הוא מעוניין לחלוק את חייו. כל הזכויות הללו, אשר הוכרו כזכויות הנהנות ממעמד חוקתי ראשון במעלה, עוגנו בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו [ראו: בג"ץ 2123/08 פלוני נ' הנהלת ביה"ד הרבני (פורסם בנבו, 2008)].

23. לעניין זה של סרבנות הגט, הפוגעת בחירותו ובזכותו של אחד מבני הזוג להתנתק מהאחר, יאים דבריו הנכוחים של המלומד ש. ליפשיץ, במאמרו "ברצוני להתגרש ומייד. על ההסדרה האזרחית של הגירושים", עיוני משפט כ"ח (2004-2005):

"שיקולים ערכיים מדגישים את הזכות הליברלית להתנתק מן הקשר הזוגי... כחלק מן האופי האינדיווידואליסטי ומן החשיבות המוענקת לאוטונומיה של הפרט, הליברליזם דורש חופש התנתקות מקשרים וממסגרות. לפיכך, זכות ההתנתקות (the right to exit)... מוצבת בהקשרים רבים כזכות-יסוד. יישומה של צורת חשיבה זו להקשר הזוגי משמעותה שעולם משפטי ליברלי-אינדיווידואליסטי חייב להכיר גם בזכות להתנתק מן הקשר הזוגי".

24. אשר לעוולת הפרת חובה חקוקה, שהמשיב בעניינינו העלה אותה בטיעונו, הרי שבבואו של

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלוגית נ' פלוני

בית המשפט לקבוע האם נוצרה עוולת הפרה חובה חקוקה עליו לבחון שלושה תנאים: האם קיים חיקוק המטיל חיוב על המזיק לטובת הניזוק; האם הניזוק הפר את החובה; והאם הפרה זו גרמה את הנזק אליו כיוון המחוקק. ישנה בפסיקה התייחסות לשתי הוראות חוק בנוגע להפרת חובה חקוקה בהקשר של סירוב במתן או קבלת גט: האחד, הפרת סעיף 287 לחוק העונשין, אשר נעשה בו שימוש כאשר ישנה החלטה של ביד"ר המורה על גירושין; השני, הפרת הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

25. על הדרך שבה נקבע החיוב בעוולת הרשלנות עמד בית המשפט בתמ"ש (י-ם) 46820-03-10 אלמוני נ' פלוגית (פורסם בנבו, 2012), שם נאמר מפי כב' השופט דניאל טפרברג:

"...ישנן שתי גישות עיקריות בפסיקה. גישה אחת טוענת כי מועד תחילת החיוב נולד ביום 'החיוב בגט'. גישה שנייה, אשר בית משפט זה נמנה על הדוגלים בה, טוענת כי החיוב אינו נלמד מעצם החיוב בגט, אלא עצם התנהגות בן הזוג היא גורמת את הנזק עצמו והיא המקימה את העילה. פועל יוצא הינו כי אף אם אין בנמצא חיוב של בית הדין הרבני ליתן או לקבל הגט, עדיין ייתכן ונמצא כי נגרם נזק בר פיצוי" (ההדגשה שלי, ח.י.).

ראו גם דברים שנאמרו בתמ"ש (י-ם) 21162/07 פלוני נ' פלוגית (פורסם בנבו, 2010) מפי כב' השופט מנחם הכהן:

"...סבור הייתי, כי רק בנסיבות בהן חויב בן הזוג להעניק הגט – קמה עוולה, אולם ככל שהפכתי בנושא, אין אני סבור עוד כי זהו רף מחייב להגשת תביעה מעין זו הניצבת בפניי, ואין בית המשפט הזדן בתביעה שכזו צריך להגביל עצמו במתן הסעד הנתבע למועד בו חייב בית הדין הרבני לראשונה את הבעל להעניק את הגט, אולם הלה המשיך לעמוד בסירובו. אני מסכים לעניין זה עם עמיתי כבוד השופט גרינברגר, כי ייתכנו מקרים בהם ניתן יהיה לפסוק פיצוי נזיקי בגין סרבנות גט, גם בנסיבות בהן טרם ניתנה החלטה על ידי בית הדין, המחייבת או ממליצה לבן הזוג הסרבן להעניק את הגט, וכי עניין זה מסור לשיקול דעתו של בית המשפט, ויוכרע על פי נסיבותיו הייחודיות של כל מקרה ומקרה".

26. מן העבר השני, בתמ"ש (קריות) 48362-07-12 פלוני נ' פלוגית (פורסם בנבו, 2013), הזהיר כב' השופט ניצן סילמן מפני החלת דיני הנזיקין בגין סרבנות גט, וזאת על מנת למנוע מציאות שבה די יהיה בגחמת מי מהצדדים כדי להקים עילת גירושין:

"מתן פתח רחב להליכי נזיקין בגין רצון להתגרש, עלול להביא לזילות מוסד הנישואין; מדרון חלקלק בפתח – האם כל סירוב לגירושין דינו תביעה? די יהיה במריבת אזהבים, בני זוג צעירים בתחילת דרכם, כדי להקים עילה; די יהיה ב'הקדיחה תבשילו' – כדי להפר חובת זהירות; הרי לך תכתיב – התגרש כעת שאחרת תישא בנזק; אם אצו הצדדים להגיש תביעות, אוץ יאוצו למסור ספר כריתות. ואנה אנו באים?".

ובהמשך כתב השופט סילמן:

"שנים רבות עולם הגירושין היה מלכות נפרדת; כך טיבם וטבעם של דברים, שהרי כב' ביה"ד עסק באיסור ובהיתר, וידע לבחון הדברים קלה כחמורה במסגרת הסמכות המסורה לו בחוק שיפוט בתי דין רבניים. משמעות פריצת הגדר בתביעות הנזיקין היא אחת – לא עוד סמכות ביה"ד להכריע בגורל הנישואין, כי אם 'מסדר גט' גרידא. לא עוד שאלה אם קיימת עילה לגירושין אם לאו, שהרי די במריבה, חוסר רצון או מצווה. לא זו הייתה כוונת המחוקק ולא זהו כיבוד הסמכות המסורה לכב' ביה"ד; דומני כי ככל שעילת הנזיקין תורחב, תהיה בכך נגיסה גדולה יותר מסמכות בית הדין,

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלוגית נ' פלוני

ועשיית פלסטר של הוראות החוק, אשר קבעו את 'מלכויות' דיני המשפחה והסטאטוס".

27. בין שתי הגישות המלומדות והמכובדות כשלעצמן, ואשר הובאו על ידי בזעיר אנפין, אטעים כי מקובלת עליו הגישה אשר יוצגה על ידי השופטים טפרברג והכהן, ולפיה עילת התביעה אינה קמה מעצם חיוב הגט, כי אם מעצם התנהגותו של אחד מהצדדים. אין הדעת יכולה לסבול מצב שבו אחד מבני הזוג יכפה על האחר להישאר במסגרת כובלת של נישואין על הנייר בלבד, נישואין שנרמסו עד עפר ונהיו לזרא, נישואין שאין בהם ולו מקצת מהערכים המקדשים את חיי הזוגיות הממוסדת, כדוגמת אהבה, כבוד, הערכה וכיו"ב.

28. בהקשר זה, אין לי אלא לאמץ בהכנעה את הדברים מאירי העיניים שנאמרו בעמ"ש (חיפה) 23464-10-09 א.ש נ' ד.ש (פורסם בנבו, 2011), מפי כב' השופטת שושנה שטמר: "סבורה אני כי יהיה זה ערך נכון לחברה מתוקנת, כי יינתן לבן זוג שמאס בחיי נישואין – ורצונו לצאת מהם, עבר את מבחן הזמן הסביר – לצאת ממסגרת זו, על מנת שיוכל לנהל את חייו כפי שהוא חפץ בהם. מן הראוי הוא שבחברה בה הגירושים הם תלויי רצון שני הצדדים, תיחשב התנהלות שאינה תואמת את ערך החירות להפסיק נישואין כושלים, משום התנהגות שאינה סבירה ולפיכך רשלנית. בן הזוג שהוא בבחינת סרבן גט – גבר או אישה – מודע, או חייב להיות מודע, לנזקים שנגרמים לבן הזוג המסורב" (ההדגשה שלי, ח"י).

29. כב' השופטת שטמר, בשבתה כאב"ד, אף בחרה להביא את מאמרם של המלומדים י. קפלן ור. פרי לעניין אחריותם בנוזקין של סרבני גט, עיוני משפט כ"ח, חוברת 3, 773, בעמוד 995:

"אין ספק כי אדם שאשתו מבקשת לבטל את השותפות עמו ולהתחיל בחיים חדשים (בלעדיו או בלי אדם אחר) יכול לצפות שהימנעותו ממתן גט לאחר שחויב לעשות כן תגרום לאישה סבל רב. בנוזקה זו אי-אפשר להתעלם מן העובדה שהתנהגותו של הסרבן הינה זדונית לעתים קרובות, קיומו של זדון מועד – בדרך של קל וחומר – על קיומה של צפויות, מי שהתכוון לגרום נזק ופועל לשם מימוש כוונתו צופה בוודאי שהנזק המתוכנן ייגרם..."

30. בפס"ד שהובא לעיל, ואשר אטעים את דעתי בהיותו מנומק להפליא, התייחסה במפורש כב' השופטת שטמר לחיוב בפיצויים גם ללא פסק דין רבני המחייב מתן גט – הוא המקרה שנידון בפנינו. השופטת שטמר ציינה כי מסקירת פסקי הדין של בתי המשפט לענייני משפחה עולה וצפה מחלוקת בין השופטים אם ניתן לחייב בגין ביצוע עוולה על פי פקודת הנוזקין [נוסח חדש] (להלן: הפקנ"ז) – ובעיקר בגין עוולה של הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקנ"ז, שבה יש להראות קיומה של חובה חוקית שהופרה – גם אם טרם ניתן פסק דין רבני המחייב את בן הזוג הסרבן להתגרש. וכה הטעימה השופטת שטמר:

"סבורה אני, שאם יוכח כי בן הזוג הסרבן התרשל אף לפני החיוב בגט במתן הגט, כי גם אז, בנסיבות ראויות, ניתן לקבוע שבוצעה עוולת הרשלנות. עמדה זו עלתה ממספר פסקי דין של בתי המשפט לענייני משפחה [וראו דברי השופט הכהן בתמ"ש 22158/97, בש"א 56986/07 מ.ט. נ' מ.ט. (פורסם בנבו, 2007); וראו דיון מקיף בסוגיה זו במאמרו של בנימין שמואלי "הדור הבא של תביעות נזיקין בגין סרבנות גט כדי להשיג את הגט ו'כלל האחריות' של קלברייזי ומלמד", משפטים מא, תשמ"א, עמ' 192]."

ומן הכלל אל הפרט –

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלוגית נ' פלוני

31. אדון עתה ביישום של עוולת הרשלנות על המקרה שבפניי. בפקודת הניזוקין, עוולת הרשלנות מוגדרת בסעיפים 35-36, כאשר בפסיקה נקבעו ארבעת יסודותיה: הראשון, יש לבחון את קיומה של חובת הזהירות המושגית, אשר נקבעת על פי מבחן הצפיות; בהנחה שמתקיים יסוד זה, יש לבחון את קיומה של הזהירות הקונקרטית, משמע: האם בנסיבות המקרה הספציפי קיימת חובה זהירות של המזיק כלפי הניזוק; היסודות השלישי והרביעי מכוונים אל מבחן גרימת הנזק. משמע: האם נגרם נזק והאם מעשהו של המזיק, שהפר את חובתו כלפי הניזוק, גרם לו לאותו הנזק.

32. נוכח היריעה הרחבה שהובאה בסקירת, ניתן לומר בוודאות כי קיימת בין בני הזוג, המשיב והמבקשת, חובת זהירות מושגית. אין חולק כי מתקיימים ביניהם יחסים מיוחדים, יחסי קרבה שיש בהם כדי להקים את עוולת הרשלנות. כמפורט דלמעלה, יחסים בין בני זוג מחייבים כל אחד מהם לנהוג כלפי האחר בכבוד, בהגינות ובאנושיות, באופן כזה שיאפשר לבן הזוג לנהל אורח חיים נורמלי. אמות מידה של האדם הסביר נקבעות על פי מדיניות משפטית המביאה בחשבון את הערכים והאינטרסים השונים של החברה. על כן, כאשר בן זוג נקלע למצב שחיי הנישואין הפכו עבורו למעמסה שאינה יכול עוד לשאת בה, מן הראוי שחברה מתוקנת תאפשר לו לצאת מהמסגרת הכובלת ולפתוח בחיים חדשים בהתאם למאווייו וכמיהותיו.

33. מעיון בכתבי הטענות ובשלל נספחיהם, אומר בזהירות הנדרשת כי התרשמתי שלפחות לכאורה עולה מטענות המשיב כי המבקשת מערימה קשיים בכוונת מכוון על המשיב וכאילו שמה לעצמה למטרה לגלגל אותו בזפת ובנוצות, עד כי אפשר יהיה לראות בה סרבנית גט, כטענתו של המשיב. דבר זה כשלעצמו עשוי להצביע על הפרת חובת הזהירות הקונקרטית. חיי הנישואין של הצדדים הפכו זה מזמן לחסרי תוחלת, האהבה אינה עוד ערך המשותף לשניהם, האמון ההדדי נרמס עד דק וההערכה בין הצדדים אין היא קיימת אף לא למראית עין. נוסף על כך, המבקשת לא כפרה בטענת המשיב כי אין מתקיימים ביניהם יחסי אישות זה מספר חודשים.

34. דומני כי צדק ביד"ר כאשר העיר בהחלטתו מיום 2.10.2013 כי הויכוח שניטש בין בני הזוג אין בעיקרו דבר פרט לתאוות הממון. בעוד ששני הצדדים מנסים לשפר מעמדם הכלכלי, נראה על פניו כי המבקשת אינה בוחלת באמצעים על מנת להשיג את מבוקשה. המחשה לדבריי ניתן לקבל במכתב שהעבירה למשיב ובו פירטה את רצונה להתגרש ממנו. והנה, כמעשה לוליינות, המבקשת הגמישה את עמדתה והסבירה בבקשתה כי כתבה את אשר כתבה אך ורק כדי לפרוט על רגשותיו של המשיב. אף אם יתקבל הסבר זה בהיותו הגיוני, הכול יסכימו כי אישה המבקשת להשיב את בעלה אל חיקה אינה יכולה לנהוג כטובלת ושרץ בידה, שעה שהיא מנהלת במקביל שיחות טלפון כעניין שבשגרה עם גבר זר המוגדר בלשונה "חבר משפחה" ומוצאת עצמה עמו, בדרך לא דרך, באילת.

35. טוען המשיב כי המבקשת בוגדת בו זה חודשים ארוכים עם המאהב. לגרסתו, המבקשת מנהלת את מערכת היחסים האסורה לעיני ילדיהם הקטינים, בני משפחה וחברים. המשיב בחר להביא כדוגמה בולטת את המקרה שבו נסעה המבקשת לנפוש באילת עם המאהב.

המבקשת כופרת בהאשמה זו וטוענת כי למשיב אין הוכחות אשר יש בהן כדי לבסס את חשדותיו בדבר בגידה. אכן, כדברי ביד"ר הבעל לא ביסס את האשמתו בדבר הבגידה בראיות מוצקות, וכיוצא מכך כל הטענות שהועלו על ידו הינן טענות לא מבוססות, אשר לא ניתן להתייחס אליהן כאל טענות שאומתו ונתמכו ביסודות עובדתיים. עם זאת, ראוי ליתן שימת לב לדברים שנאמרו בהחלטת ביד"ר, ולפיהם הסימנים של הקשר הפסול בין המבקשת לבין המאהב מעידים כי אין המדובר כאן "באכסניה של צדיקים", כלשון הדיינים; אין זה אף מקרי, בעיני הדיינים, שהמבקשת והמאהב נפגשים באותה בריכה ואוכלים באותה מסעדה מספר פעמים.

כל אלה, אליבא דביד"ר זועקים דרשני, ולטעמי אין להתעלם מטענות כבדות משקל אלה בדרך

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלוגית נ' פלוני

של סילוק התובענה על הסף, כי אם מתבקש, שמא אגדיל ואומר כי מתחייב לדון בטענות הללו במסגרת הליך משפטי רגיל שבמסגרתו הצדדים יציגו את מסכת ראיותיהם וביהמ"ש יכריע לאחר שכל התמונה תוצג בפניו.

36. ידוע כי אחד השיקולים העומדים בבסיס סירובה של האישה לקבל גט הוא רצונה להמשיך ולקבל מזונות מהגבר, שכן שיטת המשפט בישראל אינה מכירה בחיוב במזונות לאחר הגט. לא אחת קיימת הצדקה מוסרית, חברתית וכלכלית להשהות את הגט עד להסדרת התביעות הממוניות. ואולם, מבלי שאקבע מסמרות דעתי היא כי מקרה זה ניצב על קו התפר, ובכל מקרה סבורתני כי מן הראוי שבית המשפט יקבע את עמדתו לכאן או לכאן, אם לחומרא או אם לקולא, על פי הממצאים שיעלו בידו בדיון בתובענה לגופה ואין זה המקום לסלק את התביעה על הסף מבלי ליתן לכל צד את יומו.

37. טוען המשיב כי בעצם סירובה של המבקשת לקבל את הגט, היא פוגעת בזכותו היסודית לאוטונומיה ולחירות, כפי שבאה לידי ביטוי בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. לגישתו של המשיב, המבקשת מנצלת את היותו אדם דתי כדי לפעול בדרכים נכלוליות ולסחוט ממנו כספים בעבור קבלת הגט. מנגד, המבקשת טוענת כי המשיב לא ציין בכתב התביעה כיצד נפגעה זכות יסוד זו אף לא בדוגמה אחת או בהסבר בודד. המבקשת מחדדת כי טענת המשיב בדבר פגיעה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו הינה טענה ערטילאית, לא מנומקת ולא מפורטת, ואין די בכך שהמשיב צירף שורה של פסקי דין התומכים לכאורה בעמדתו.

38. מקובלת עליי טענתה של המבקשת כי המשיב לא נימק הכיצד נפגעה זכות היסוד שנזכרה לעיל. הוא לא פירט, לצורך העניין, האם סירובה של המבקשת לקבל הגט מונע ממנו אד-הוק להינשא פעם נוספת, לאישה אחרת. כמו כן, המשיב לא הניח תשתית לכך שנגרם לו נזק נפשי או כלכלי כתוצאה מהתנהלותה של המבקשת.

עם זאת, בהנחה שהמשיב לא ישכיל לפרט את טענותיו בדבר פגיעה בחירותו ובאוטונומיה לכשתתקבל ההחלטה לדון בתביעה לגופה, ואף לא יעלה בידו להוכיח את הפגיעה האמורה באותות ובמופתים, הרי שבעניין זה נקבע בפסיקה כי די בכך שצד אחד נותר כבול בקשר שאין הוא חפץ ביקרו, ואשר אין סיכוי סביר שישתקם בעתיד, כדי להצביע על כך שנגרמה לו עוגמת נפש.

39. בשורה של פסקי דין נפסק כי עוגמת נפש היא נזק בר פיצוי [ראו: תמ"ש (כפ"ס) 19480/05 פלוגית נגד עזובון המנוח פלוני (פורסם בנבו, 2006); תמ"ש (י-ם) 19270/03 כ.ש נ' כ.פ (פורסם בנבו, 2004); ע"א 4500/90 הרשקו נ' אורבך, פ"ד מט(1) 419 (ניתן ביום 27.3.95)]. לא זו אף זו, המשיב עלול לשאת בחיובים כספיים עקב היותו גבר נשוי (תשלום מזונות, היותה של המבקשת יורשת על פי דין וכיו"ב). בכל הנוגע להוצאות עקב ההידייגויות אליהן נגרר המשיב על ידי המבקשת, הרי שיוכל לדרוש הוצאות משפט בתביעה לגופה לכשתתקבל ההחלטה לאפשר הליך שכזה.

40. טוענת המבקשת כי במקרה דנא מדובר בתביעה נגד אישה, אשר בשונה מגבר ניתן לגרשה אף ללא חיוב ומתן גט וזאת על ידי קבלת היתר לשאת אישה שנייה. לטעת המבקשת, בעוד שגבר יכול לעגן את אשתו למרות פס"ד המחייבו להתגרש, הרי שאישה אינה יכולה לעגן את בעלה, שכן אם חויב הבעל בגט רשאי הוא לשאת אישה נוספת תחתיה. מהלך זה קרוי היתר לשאת אישה שנייה.

41. אינני שועה לטענה זו של המבקשת. אין דינו של מי שקיבל היתר נישואין זהה לזה שיצא בגט פיטורין. אמנם צודקת המבקשת בטיעונה כי מסורב גט יפגע פחות מאשר סרבנית גט, שכן ביכולתו להוליד ילדים עם אישה פנויה בלא שילדיו יחשבו "ממזרים". זאת בשונה מאישה המוגדרת אסורה ואשר נותרת קשורה בכבלי הנישואין מבחינה הלכתית. שיקול זה אפשר שיילקח בחשבון בבואו של בית

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלוגית נ' פלוני

המשפט לקבוע את שיעור הפיצויים לטובת מסורב הגט. ברם, הטענה כי גבר מסורב גט אינו נפגע ו/או נחלץ מן ההליך המשפטי כשהוא עומד איתן על רגליו, טענה זו אינה נאחזת במציאות. שכן, ברי כי גבר כזה אינו יכול להינשא בנישואין כדמו"י. וגם אם תמצי לומר כי ביכולתו להקים מערכת משפחתית במסגרת חלופית, אין הדבר דומה מבחינת המסורת, היהדות והרגש לנישואין כדמו"י. טבעם של דברים כי יהיו נשים לא מעטות אשר יירתעו לבוא במערכת יחסים עם גבר נשוי, כל זמן שלא נפרד בגט פיטורין. למעלה מזה, חובות ממוניות ימשיכו לרבוץ על כתפיו כתזכורת כואבת לקשר שלא בא על סיומו, ואין עוררין כי מצב זה שבו אדם כלוא במסגרת שאין הוא יכול לסבול אותה, הן מבחינת פיזית והן מבחינה נפשית, מצב זה פוגע בכבודו ובזכותו לאוטונומיה מלאה.

42. הנה כי כן, משעה שניתן להיווכח כי יש יסוד סביר לטענה כי המבקשת עוולה כלפי המשיב את עוולת הרשלנות, מתייטר על פניו הצורך לדון בשאלה האם המשיבה הפרה גם הפרת חובה חקוקה. ואף על פי כן, מצאתי להתייחס בקצרה לסוגיה, ולו רק לשם הצגת הדברים כהלכתם. כמפורט דלמעלה, בפסיקה קיימת התייחסות לשתי הוראות חוק בנוגע להפרת חובה חקוקה בהקשר של סירוב במתן או קבלת גט: האחד, הפרת סעיף 287 לחוק העונשין, אשר נעשה בו שימוש כאשר ישנה החלטה של ביד"ר המורה על גירושין; השני, הפרת הוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו.

43. על משמעותה של עוולת הפרת חובה חקוקה, עמד כב' השופט מישאל חשין בע"א 5792/99 תקשורת וחינוך דתי-יהודי משפחה (1997) בע"מ – עיתון "משפחה" נ' א.ס.בי.סי פרסום, שיווק וקידום מכירות בע"מ – עיתון "משפחה טובה", פ"ד נה(3) 933, 950, 951 (פורסם בנבו, 2001):

"עוולה זו של הפרת חובה חקוקה, בצדה של עוולת הרשלנות, 'עוולת מסגרת' היא, ותוכנה ישתנה מעניין לעניין. ראו מ' חשין "מקורות דיני הנזיקין בישראל" דיני הנזיקין – תורת הנזיקין הכללית [40], בעמ' 85 (63) ואילך. עיקר בעוולה ימצא בחוק לבר-פקודת-הנזיקין ובפירושו של אותו חוק על פי בית המשפט. להוכחה כי נוצרה עוולה זו שומה עליו, על תובע, להצביע על חוק פלוני כחוק המטיל 'חובה חקוקה' על הנתבע ולהוסיף ולשכנע את בית המשפט כי הנתבע הפר אותו חוק בנסיבות המזכות אותו, את התובע, בסעדים שמעניקה פקודת הנזיקין נגד העושים מעשי עוולה בניזיקין. תנאים אחדים נדרשים לכינון העוולה של הפרת חובה חקוקה, ואלה הם: חיקוק המטיל חובה על המזיק (הנתבע); המזיק (הנתבע) הפר אותה חובה שהוטלה עליו; החיקוק נועד, לפי פירושו הנכון, לטובתו או להגנתו של הנזוק (התובע); ההפרה גרמה לתובע (הנזוק) נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק. בהתקיים כל תנאים אלה כולם זכאי הנזוק (התובע) לסעדים המפורטים בפקודת הנזיקין, ואולם הוא לא יהיה זכאי לסעדים אלה אם החיקוק שבו מדובר, לפי פירושו הנכון, נתכוון להוציא אותם סעדים. עיקר הוא, כמובן, במלאכת הפרשנות של אותו חיקוק לבר-פקודת-הנזיקין, לנסות לרדת לחקר, לחלץ ממנו את תכליתו".

44. במקרה דנן, עניינו החוזות כי אין בנמצא החלטה של ביד"ר הקובעת כי חובה על הצדדים להתגרש. בהחלטת הדיינים, כמפורט דלעיל, ישנה המלצה לצדדים להתגרש בגירושים פשוטים, כאשר הודגש בסיפא של ההחלטה כי יפה שעה אחת קודם. ודוק, אין בהמלצה זו כדי לקבוע שהופרה הפרת חובת חקוקה בהתאם לסעיף 287(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אשר עניינו הפרה הוראה חוקית, ואשר קובע כהאי לישנא:

"המפר הוראה שניתנה כשורה מאת בית משפט או מאת פקיד או אדם הפועל בתפקיד רשמי ומוסמך לאותו עניין, דינו – מאסר שנתיים".

בית משפט לענייני משפחה בפתח תקווה

02 מרץ 2014

תמ"ש 11-13-55873 פלוגית נ' פלוני

45. עם זאת, כבר הרחבתי את היריעה על אודות הזכות החוקתית של האדם לכבוד, לחירות ולעצמאות, זכות המופרת הלכה למעשה על ידי סרבנות גט. ברם, נאמר בפסיקה כי חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו הינו חוק רחב יריעה, ועל אף שהערכים המוגנים בחוק זה הינם ערכים חשובים מן המעלה הראשונה, יש להימנע מלעשות שימוש בהפרת חובה חקוקה מקום בו קיימת חלופה ראויה יותר (ראו: תמ"ש 46820-03-10 אלמוני נ' פלוגית שהוזכר לעיל).

סוף דבר

46. לאחר שכחנתי את מכלול הטענות של הצדדים ועיינתי בנספחים השונים, באתי לכלל מסקנה כי יש לדחות את הבקשה לסילוק התובענה על הסף, כאמור בסעיף 100(1) לתקסד"א.

47. הלכה פסוקה היא כי מחיקת תובענה וסילוקה על הסף הם בבחינת אמצעים הננקטים בלית ברירה ובכל מקרה ייעשו בזהירות רבה. ואולם, משעה שמצאתי כי קיימת עילה טובה דיה על מנת להכשיר את ניהול התובענה בפסים של הליך רגיל, יש לברך על ליבון הסכסוך בין הצדדים במחלוקת לגופה.

48. מכל האמור, התוצאה היא שהבקשה לסילוק על הסף שהגישה המבקשת נדחית ומשכך המבקשת תישא בהוצאותיה של בקשה זו בסך 4,500 ₪ לטובת המשיב.

49. ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים של הצדדים.

ניתנה היום, לי אדר תשע"ד, 02 מרץ 2014, בהעדר הצדדים.

אריס ארבל-אסל, רשמת בכירה